

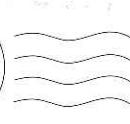
Υγεία

Προσοχή
στη δερματική έκθεση
σελ. 2

Περιβάλλον

Ανανεώσιμες πηγές ενέργειας
και απασχόληση
σελ. 3

ΔΡΑΣΗ

για **ΥΓΙΕΙΝΗ & ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ**

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΕΡΓΑΤΟΪΠΑΛΛΗΛΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΑΘΗΝΑΣ • ΤΕΥΧΟΣ 60 • 6ος ΧΡΟΝΟΣ • ΜΑΗΣ 1997

ΑΝΑΝΕΩΣΙΜΕΣ ΠΗΓΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ 10 άξονες δράσεις

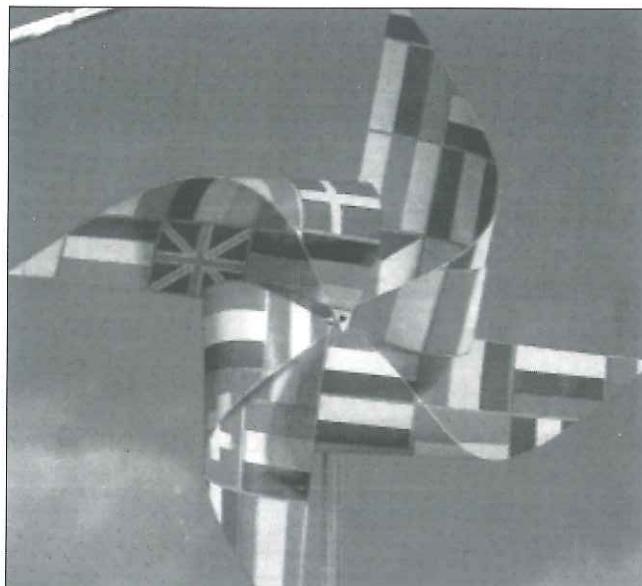
Δέκα προτάσεις δράσης για τη διάδοση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας προέκυψαν συμπερασματικά στο Πανευρωπαϊκό Συνέδριο για τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας, που έγινε πρόσφατα στην Αθήνα.

1) Υπήρξε μεγάλη υποστήριξη για έναν ποσοτικό στόχο διείσδυσης των ΑΠΕ στην αγορά της τάξης του 12% μέχρι το 2010.

2) Στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής θα πρωθηθούν συγκεκριμένες δράσεις και στόχοι για κάθε ανανεώσιμη πηγή, ξεκινώντας από την άμεση πρόταση για μισό εκατομμύριο ηλιακές στέγες και προσόψεις στην Ευρώπη μέχρι το 2010.

3) Τονίστηκε ο καθοριστικός ρόλος της Τοπικής και Περιφερειακής Διοίκησης και του ενεργειακού προγραμματισμού για την πρωθηση των ΑΠΕ. Ιδίως στα νησιά, αλλά και όχι μόνο.

Υποστήριξη των περιφερειακών ενεργεια-

κών κέντρων, ρίχνοντας ιδιαίτερο βάρος στην πρωθηση των ΑΠΕ μέσω αυτών.

4) Οι ΑΠΕ μπορούν να καλύψουν με πολλούς διαφορετικούς τρόπους τις ενεργειακές μας ανάγκες. Είναι, όμως, προφανές ότι πρέπει να αυξηθεί σημαντικά η παραγωγή ηλεκτρισμού και η εισροή ηλεκτρισμού ηλιακής και αιολικής προέλευσης, στα δίκτυα.

5) Ιδιαίτερη σημασία πρέπει να δοθεί στη βιομάζα και στα βιοκαύσιμα. Θα πρέπει να επενδύσουμε στην επιβολή της ομάδων, αλλά και των πολιτών και καταναλωτών.

ξεργαστούμε προτάσεις, ώστε να επωφεληθούμε από τις αλλαγές στην Κοινοτική Αγροτική Πολιτική υπέρ των ανανεώσιμων.

6) Στο πλαίσιο του προσεχούς 5ού προγράμματος – πλαισίου για την έρευνα και την τεχνολογική ανάπτυξη, θα στηριχθεί η χρηματοδότηση των ερευνητικών και επενδυτικών προγραμμάτων για τις ΑΠΕ.

7) Θα προταθεί μεγαλύτερο μερίδιο για τις ΑΠΕ στους διάφορους κοινοτικούς παράγοντες για την επόμενη

δεκαετία, και συγκεκριμένα στο πλαίσιο της αναδιάρθρωσης των Κοινοτικών Ταμείων.

8) Σε στενή συνεργασία με την ευρωπαϊκή βιομηχανία, θα γίνει εκστρατεία προώθησης των εξαγωγών των ευρωπαϊκών συστημάτων ΑΠΕ. Πιο συγκεκριμένα στην Ασία, αλλά και σε άλλες περιοχές σχετικού ενδιαφέροντος.

9) Θα προωθηθεί μία εμπεριστατωμένη μελέτη των προοπτικών απασχόλησης.

10) Θα πρωθηθούν ρογράμματα κατάρτισης για εξειδικευμένα επαγγέλματα μέσω του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου, καθώς και μέτρα προώθησης των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων στον τομέα των ΑΠΕ.

Τελευταίο, αλλά ίσως το πιο σημαντικό και το πιο προφανές συμπέρασμα, είναι η ανάγκη πληροφόρησης και ευαισθητοποίησης πολλών διαφορετικών ομάδων, αλλά και των πολιτών και καταναλωτών.

Η ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΚΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΕΥΡΥΤΕΡΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΕΙΝΑΙ ΚΑΙ ΔΙΚΗ ΜΑΣ ΥΠΟΘΕΣΗ

ΠΡΟΣΟΧΗ ΣΤΗ ΔΕΡΜΑΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ!

Δερματική έκθεση

Όταν μιλάμε για δερματική έκθεση, μπορεί να πρόκειται για απορρόφηση ουσιών μέσω του δέρματος, αλλά επίσης και για δερματικές παθήσεις (δερματοπάθειες) ή ακόμη για έμμεση πρόσληψη μέσω του μολυσμένου δέρματος.

Η απορρόφηση μέσω του δέρματος - Κίνδυνοι:

Για τον καθορισμό των κινδύνων απορρόφησης μέσω του δέρματος δεν υφίστανται, πρακτικές και αναγνωρισμένες μέθοδοι αξιολόγησης που να επιτρέπουν την ακριβή μέτρηση της διαπερατότητας του δέρματος, και αυτό για διαφόρους συβαρούς λόγους.

Πρώτ' απ' όλα, η διαπερατότητα του δέρματος δύσκολα μπορεί να προσομοιωθεί με τη βοήθεια δοκιμών *in vitro*.

Εξάλλου, η ταυτόχρονη παρουσία άλλων ουσιών (π.χ. διαλυτών) μπορεί να ευνοήσει την απορρόφηση μιας σαφώς καθορισμένης ουσίας.

Η έκθεση μέσω δέρματος θεωρείται πολλές φορές ως η «αχλαίος πτέρνα» της αξιολόγησης του κινδύνου. Αν μπορούσαν να επινοηθούν καλές μέθοδοι, αυτές θα επέτρεπαν για παράδειγμα τον καθορισμό, για τις ουσίες των οποίων η κύρια οδός προσπέλασης είναι το δέρμα, αυτών που καλούνται τιμές DOEL (Dermal Occupational Exposure Limits – οριακές τιμές δερματικής επαγγελματικής έκθεσης). Όμως αυτό δεν έχει επιτευχθεί ακόμη.

Βιολογική παρακολούθηση

Η βιολογική παρακολούθηση μας επιτρέπει τον καθορισμό της εσωτερικής έκθεσης, καθώς και της εξωτερικής, βάσει μιας μέτρησης της εσωτερικής δόσης της υπό εξέταση ουσίας. Η εσωτερική δόση μετρούμενη κατ' αυτό τον τρόπο αντιπροσωπεύει την ποσότητα της βλαβερής ουσίας που έχει απορροφηθεί από τον οργανισμό.

Ο προσδιορισμός της εσωτερικής δόσης με βάση τη βιολογική παρακολούθηση επιτρέπει επομένως τον αποτελεσματικό καθορισμό του ενδεχόμενου κινδύνου για την υγεία. Η βλάβη της υγείας μπορεί να συσχετίζεται άμεσα με την εσωτερική δόση, πράγμα το οποίο δεν μπορεί να συμβεί πάντοτε στις περιπτώσεις που βασιζόμαστε σε αξιολόγηση της εξωτερικής έκθεσης.

Ποιες ουσίες;

Το ανθρώπινο δέρμα δεν

τας αδυνατίσματος) αυτές οι ουσίες μπορούν να απελευθερωθούν από τους λιπώδεις ιστούς και να προξενήσουν δηλητηρίαση του κεντρικού νευρικού συστήματος.

Σε ορισμένες περιπτώσεις, το δέρμα μπορεί να είναι άκρως διαπερατό. Μελέτες απέδειξαν ότι κατά τη βύθιση των δύο χεριών (δηλαδή 5% της συνολικής επιφάνειας του σώματος) σε τολουένιο ή μεθανόλη για λίγο (όχι πάνω

επιτρέπει τη διείσδυση όλων των ουσιών κατά τον ίδιο τρόπο. Αυτό εξαρτάται επίσης, σε ευρεία κλίμακα, από τη φύση της ουσίας: είναι μάλλον λιποδιαλυτή ή υδατοδιαλυτή;

Οι διαλύτες και τα ζιανικτόνα, για παράδειγμα είναι ουσίες που διεισδύουν αρκετά εύκολα στο κυκλοφοριακό σύστημα μέσω του δέρματος. Τα οργανικά χλωριούχα ζιανικτόνα σωρεύονται εύκολα στους υποδόριους λιπώδεις ιστούς που ευρίσκονται ακριβώς κάτω από την επιδερμίδα. Σε περιόδους νηστείας (ή δίαι-

από πέντε λεπτά) η συγκέντρωση αυτών των ουσιών στον εκπνεόμενο αέρα φθάνει τιμές σημαντικά ανώτερες από εκείνες της συγκέντωσης που παρατηρείται στην περίπτωση έκθεσης σε οριακές τιμές κατωφλίου στον αέρα.

Είναι γνωστό ότι για ορισμένες ουσίες στο πλαίσιο σαφώς συγκεκριμένων βιομηχανικών εφαρμογών, η απορρόφηση από το δέρμα αποτελεί την κύρια πηγή έκθεσης (π.χ. τα πολυχλωροδιφανύλια, οι αιθέρες της γλυκόλης, οι αρωματικοί πολυκυκλικοί υδρογονάνθρακες κ.λπ.).

Εκτιθέμενη επιφάνεια και τύπος δέρματος

Το δέρμα αποτελεί επομένως, τουλάχιστον για ορισμένες ουσίες πολύ σημαντική οδός προσπέλασης.

Ο βαθμός απορρόφησης μέσω του δέρματος εξαρτάται όχι μόνο από τις φυσικοχημικές ιδιότητες της ουσίας αλλά επίσης και από το τμήμα του δέρματος που εκτίθεται. Το πάχος του δέρματος (και συγκεκριμένα της κεράτινης στιβάδας που αποτελεί έναν πρώτο σημαντικό φραγμό), η αιματική άρδευση του δέρματος, ο βαθμός οξύτητας, ο αριθμός σημηγματογόνων αδένων αδένων κ.λπ. είναι παράγοντες που επηρεάζουν την απορρόφηση.

Εξάλλου η διαπερατότητα πρέπει να μελετάται ανάλογα με το άτομο.

Πρόληψη

Ο εξοπλισμός ατομικής προστασίας προσφέρει γενικά, ως τελευταίο μέσο πρόληψης, αποτελεσματική προστασία. Παρ' όλα αυτά παραπορήθηκε, με προβολή της μόλυνσης του δέρματος χρησιμοποιώντας τεχνικές φθορισμού, σε ορισμένες περιπτώσεις ότι ακόμη και αυτός ο εξοπλισμός ατομικής προστασίας είναι ανεπαρκής για να αποφευχθεί εντελώς η έκθεση του δέρματος. Η έκθεση αυτή μπορεί ακόμη και να ενισχυθεί όταν η τοξική ουσία διεσδύει στο εσωτερικό των γαντιών. Ευρισκόμενη έτσι σε κλειστό περιβάλλον, η τοξική ουσία απορροφάται ακόμη ευκολότερα και για μεγαλύτερη διάρκεια.

Επομένως η χρήση Μέσων Ατομικής Προστασίας (ΜΑΠ) πρέπει να μελετάται μόνο ως τελευταία λύση. Και σ' αυτή την περίπτωση, πρέπει να τηρείται η ιεραρχία των μέσων πρόληψης και να γίνεται κάθε ενέργεια, ώστε να περιορίζεται το δυνατόν περισσότερο η έκθεση.

ΟΙ ΑΝΑΝΕΩΣΙΜΕΣ ΠΗΓΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΥΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ

Η ανάπτυξη των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΑΠΕ), μπορεί να συμβάλει θετικά στην επίτευξη της βιώσιμης ανάπτυξης και την αύξηση της απασχόλησης. Λόγω του τοπικού τους χαρακτήρα οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας μπορούν να αποτελέσουν έναυσμα για την ανάπτυξη τομέα παραγωγής των αντιστοιχών τεχνολογιών, καθώς και για τη δημιουργία μονάδων και υποδομών.

Η προώθηση των ΑΠΕ μπορεί να συμβάλει στην δημιουργία νέων θέσεων εργασίας ιδίως σε περιοχές που στερούνται ενεργειακών πόρων. Κατά τα τελευταία χρόνια η ανάπτυξη, η λειτουργία και η διατήρηση των ΑΠΕ τείνει να αποκτήσει πιο εντατικούς ρυθμούς σε σχέση με εκείνες που βασίζονται στα συμβατικά καύσιμα.

Από μελέτες προκύπτει ότι η εφαρμογή των ΑΠΕ μπορεί να δημιουργήσει νέες θέσεις απασχόλησης και μάλιστα σε μη αστικές περιοχές όπου η ανεργία συχνά φθάνει σε υψηλά επίπεδα.

Τομείς όπως αυτός του τουρισμού μπορούν κατ' εξοχήν να ωφεληθούν αλλά και να ωφελήσουν το περιβάλλον, μέσα από τη χρήση ΑΠΕ. Οι παραγωγικές δραστηριότητες που συνδέονται με την εφαρμογή των ΑΠΕ είναι ως επί το πλείστον μικρομεσαίες, οι οποίες θεωρούνται ως βασική πηγή νέων επαγγελματικών ευκαιριών αλλά και νέοι βιομηχανικοί τομείς οι οποίοι έχουν ως χαρακτηριστικό την επιδίωξη της περιβαλλοντικής συμβατότητας.

ΚΑΙ ΜΕ ΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΤΙ ΠΙΝΕΤΑΙ;

Η εξοικονόμηση ενέργειας, η χρήση των ΑΠΕ και η Οικολογική Φορολογική Μεταρύθμιση, είναι ενέργειες που στοχεύουν στην διατήρηση των φυσικών πόρων και στην προστασία του περιβάλλοντος και οι οποίες δύνανται αλλά και

πρέπει να οδηγούν στη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας.

Κάποιοι προβάλλουν την οικολογική μεταρρύθμιση σαν πανάκεια για την πλήρη εκμετάλλευση των δυνατοτήτων για εξοικονόμηση ενέργειας και δημιουργία θέσεων εργασίας. Και τούτο διότι υπάρχουν διαρθρωτικά εμπόδια ακόμη και στις περισσότερο ανεπτυγμένες τεχνολογικά χώρες,

Ειδικότερα για τις ΑΠΕ, ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα διαρθρωτικής αδυναμίας είναι το πρόβλημα του ιδιοκτήτη/ενοικιαστή, όπου ακόμη και αν σαφώς υπάρχουν δυνατότητες να εξοικονομηθεί ενέργεια σε μια κατοικία (πχ με την εγκατάσταση ενός ηλιακού θερμοσίφωνα), ο ιδιοκτήτης δεν πραγματοποιεί την αναγκαία επένδυση, γιατί αυτός που θα ωφεληθεί από τους

σών, με σκοπό την ορθολογικότερη χρήση των ενεργειακών πόρων.

- Η χρήση οικολογικών σημάτων στα προϊόντα (Eco-Label).

- Η εφαρμογή της Περιβαλλοντικής Διαχείρισης και του Οικολογικού Ελέγχου στις παραγωγικές διαδικασίες (Environmental Management and Audit Scheme).

Η εφαρμογή προγραμμάτων εξοικονόμησης ενέργειας στις ΗΠΑ οδήγησαν το 1992 στη δημιουργία 80.000 νέων θέσεων εργασίας. Σε επίπεδο Ε.Ε. υπάρχει πρόβλεψη για τη δημιουργία 500.000 νέων θέσεων εργασίας στην επόμενη δεκαετία από προγράμματα εξοικονόμησης του 50% της καταναλούσκμενης σήμερα ενέργειας.

Για την Ελλάδα, το σενάριο εξοικονόμησης ενέργειας της τάξης του 25% μέσα σε μια δεκαετία εκτιμάται ότι θα απέφερε συναλλαγματικό όφελος 500-750 εκ.δολάρια το χρόνο, ενώ το συνολικό όφελος για την εθνική οικονομία θα ήταν 300-400 δισ. δραχμές. Σε ότι αφορά στην απασχόληση, αν και δεν είναι όλες οι ΑΠΕ εντάσεως εργασίας, εν τούτοις προσφέρουν υψηλότερη απασχόληση απ' ό,τι τα θερμικά και τα πυρηνικά συστήματα ηλεκτροπαραγωγής.

Σε ευρωπαϊκό επίπεδο μελέτες υπολογίζουν ότι η χρησιμοποίηση μιας δέσμης βέλτιστων διαθέσιμων τεχνολογιών (BAT: Best Available Technologies) για την προστασία του περιβάλλοντος που συμπεριλαμβάνουν τις ΑΠΕ, θα οδηγούσε στη δημιουργία 800.000 νέων θέσεων εργασίας το 2020 (ECOTEC, 1994). Από την υποκατάσταση των ρυπογόνων τεχνολογιών αναμένεται να καταργηθούν γύρω στις 190.000 θέσεις εργασίας, έτσι οι καθαρές επιπτώσεις στην απασχόληση αναμένεται να είναι 690.000 νέες θέσεις εργασίας κατανεμημένες ισόρροπα σε όλες τις περιφέρειες της Ε.Ε.

ώστε αυτές να ανταποκρίνονται ορθά στα σήματα που εκπέμπει η αγορά.

Η έρευνα ωστόσο δείχνει ότι το τεχνολογικό επίπεδο πολλών κλάδων της οικονομίας, παρέχει περιθώρια για εξοικονόμηση ενέργειας με την εφαρμογή μέτρων χαμηλού κόστους, ακόμη και με βάση τις σημειωνές ενεργειακές τιμές. Η ελλιπής πληροφόρηση όσον αφορά στις δυνατότητες που υπάρχουν για εξοικονόμηση ενέργειας, ιδίως στο επίπεδο των Μικρών και Μεσαίων επιχειρήσεων είναι ένας από τους βασικούς λόγους. Για τη χώρα μας το θέμα αποκτά ιδιαίτερη σημασία καθώς η συντριπτική πλειοψηφία των ελληνικών επιχειρήσεων είναι μικρομεσαίες.

χαμηλότερους λογαριασμούς ηλεκτρικού δεν θα είναι ο ίδιος αλλά ο ενοικιαστής του.

Ο ενοικιαστής από την άλλη πλευρά δεν είναι διατεθειμένος να επενδύσει σε ένα ακίνητο που δεν του ανήκει.

Για να υπερνικηθούν οι δυσκολίες που οφεύονται στην ελλειπή πληροφόρηση, τις αβεβαιότητες και τις προσδοκίες των επιχειρήσεων για ταχεία απόσβεση των επενδύσεων, είναι αναγκαίο να αναδιοργανωθεί η ενεργειακή αγορά, παράλληλα με την εισαγωγή εργαλεών της αγοράς όπως είναι:

- Ο σχεδιασμός που αποβλέπει στην ελαχιστοποίηση του κόστους παραγωγής και παροχής ενεργειακών υπηρε-

ΕΥΡΩΠΑΪΚΑ ΚΑΙ ΆΛΛΑ

1ο Ευρωπαϊκό Φόρουμ για τα Απόβλητα Βρυξέλλες 16-17 Νοεμβρίου 1997

Το φόρουμ αποτελεί μία ευκαιρία για την ανταλλαγή απόψεων επάνω στα ζητήματα πολιτικής για τη διαχείριση των αποβλήτων στην Ευρώπη.

Οργανώνεται από τις Τοπικές Αρχές των Βρυξελλών με τη στήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και τη συμμετοχή εκπροσώπων φορέων που εμπλέκονται με το θέμα καθώς και μη κυβερνητικών οργανισμών.

Το κατ' αρχήν πρόγραμμα έχει ως εξής:

- 1η Συνεδρίαση: Η κατάσταση της διαχείρισης των αποβλήτων στην Ευρώπη.
- 2η Συνεδρίαση: Συσκευασία και χαρτί.
- 3η Συνεδρίαση: Αυτοκίνητα και ελαστικά αυτοκινήτων.
- 4η Συνεδρίαση: Ηλεκτρικός και ηλεκτρονικός εξοπλισμός.
- 5η Συνεδρίαση: Το μέλλον της Ευρωπαϊκής Πολιτικής διαχείρισης αποβλήτων.

Πληροφορίες: IBGE - BIM Info Service, Gulleldele 100 B-1200 Brussels

Fax: 00322-7757621

Internet: info & ibgeibm.be

Υπεύθυνος Έκδοσης

Γρηγόρης Φελώνης

Πρόεδρος EKA

Την "ΑΡΑΣΗ"
επιμελούνται οι
υπεύθυνοι
των Τμημάτων
Περιβάλλοντος

Χριστίνα Θεοχάρη

Υγιεινής & Ασφάλειας
της Εργασίας

Χρήστος Χατζής

Τιμή Τεύχους Δρχ. 1

Διάθεση:

EKA, Γ' Σεπτεμβρίου 48B
104 33 ΑΘΗΝΑ

☎ 88 36 917, 88 41 818,
FAX: 88 39 271

Επιτρέπεται η χωρίς
άδεια αναδημοσίευση ή
αναπαραγωγή μέρους
του φυλλαδίου, με μόνη
υποχρέωση την
αναφορά της πηγής.

ΔΙΕΘΝΗΣ ΔΙΑΣΚΕΨΗ ΓΙΑ ΤΟΝ ΡΟΛΟ ΤΩΝ ΣΥΝΔΙΚΑΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΠΙΤΕΥΧΗ ΤΗΣ ΒΙΩΣΙΜΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΕΝΑ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΟ ΤΡΟΠΟ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΩΝ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ

(Σόφια 4 - 6 Μάι 1997)

Τα συμπεράσματα της Διάσκεψης

κή αντίληψη που εμπειρέχει και την
κοινωνική βιωσιμότητα.

6. Βασική αρχή της «καθαρής
παραγωγής» είναι η πρόληψη.

7. Η βιωσιμότητα και η απασχό-
ληση είναι αλληλένδετες. Μόνο η
«καθαρή παραγωγή» μπορεί να
εγγυηθεί ασφαλείς θέσεις εργα-
σίας.

8. Τα συνδικάτα έχουν ρόλο κλει-
δί στη μετάβαση από την μη βιώσι-
μη στην βιώσιμη ανάπτυξη και πρέ-
πει ενεργητικά να παρέμβουν για να
αποφευχθούν οι κοινωνικές στρε-
βλώσεις από αυτή τη διαδικασία.

9. Το δικαίωμα της συμμετοχής
είναι ένα ακόμα δικαίωμα των συνδι-
κάτων που έχει ως προϋπόθεση την
ύπαρξη ισχυρών συνδικάτων.

10. Η διασύνδεση του εργασια-
κού με το ευρύτερο περιβάλλον
είναι κάτι παραπάνω από προφα-
νή. Οι ουσίες που βλάπτουν το
περιβάλλον βλάπτουν και τον
εργαζόμενο.

11. Οι επιτροπές Υγιεινής και
Ασφάλειας πρέπει να εντάξουν
στην θεματολογία τους ζητήματα
επιπτώσεων στο περιβάλλον από τις
παραγωγικές διαδικασίες.

Η Διάσκεψη συνδιοργανώθηκε
από τις δύο βουλγαρικές συν-
δικαλιστικές συνομοσπονδίες την
PODKREPA και την CITUB
(Confederation of Independent
Trade Unions of Bulgaria) σε
συνεργασία με τη Συνομοσπονδία
Ευρωπαϊκών Συνδικάτων (ΣΕΣ).

Στη διάσκεψη έγιναν εισηγήσεις
και παρεμβάσεις από τους εκπρο-
σώπους 27 χωρών από την E.E.,
την υπόλοιπη Ευρώπη και τα
Βαλκάνια. Έκαναν ιδιαίτερη ανα-
φορά στις επιπτώσεις στον
άνθρωπο, το περιβάλλον και στις
συνθήκες Υγιεινής και Ασφάλειας
του εργασιακού περιβάλλοντος.

Ο θεματολογικός κορμός της
Διάσκεψης αφορούσε στην περι-
γραφή της υπάρχουσας κατάστα-
σης του περιβάλλοντος στην E.E.,
στην Κεντρική και Ανατολική
Ευρώπη και τις πολιτικές διαχείρι-
σης των αποβλήτων παίρνοντας
υπ' όψιν τον παράγοντα της
«συνέχειας» που αφορά σε όλους
τους αποδέκτες αποβλήτων δηλα-
δή στον αέρα, το έδαφος τα νερά.

Αφορούσε επίσης στην παρου-
σίαση εμπειριών από διάφορες
χώρες και πώς τα συνδικάτα έχουν
εμπλακεί σ' αυτό το θέμα.

Ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε στο
ζήτημα της βιώσιμης ανάπτυξης
και της απασχόλησης.

5. Η βιωσιμότητα είναι μια ολιστι-
κή αντίληψη που εμπειρέχει και την
κοινωνική βιωσιμότητα.
6. Βασική αρχή της «καθαρής
παραγωγής» είναι η πρόληψη.
7. Η βιωσιμότητα και η απασχό-
ληση είναι αλληλένδετες. Μόνο η
«καθαρή παραγωγή» μπορεί να
εγγυηθεί ασφαλείς θέσεις εργα-
σίας.
8. Τα συνδικάτα έχουν ρόλο κλει-
δί στη μετάβαση από την μη βιώσι-
μη στην βιώσιμη ανάπτυξη και πρέ-
πει ενεργητικά να παρέμβουν για να
αποφευχθούν οι κοινωνικές στρε-
βλώσεις από αυτή τη διαδικασία.
9. Το δικαίωμα της συμμετοχής
είναι ένα ακόμα δικαίωμα των συνδι-
κάτων που έχει ως προϋπόθεση την
ύπαρξη ισχυρών συνδικάτων.
10. Η διασύνδεση του εργασια-
κού με το ευρύτερο περιβάλλον
είναι κάτι παραπάνω από προφα-
νή. Οι ουσίες που βλάπτουν το
περιβάλλον βλάπτουν και τον
εργαζόμενο.

11. Οι επιτροπές Υγιεινής και
Ασφάλειας πρέπει να εντάξουν
στην θεματολογία τους ζητήματα
επιπτώσεων στο περιβάλλον από τις
παραγωγικές διαδικασίες.